

כגפן פוריה

עלון להפצת תורה ויהדות

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה

פְּרָשֶׁת וַיֵּצֵא

יציאת השבת:

17:14

ירושלים: 17:15

יב' כסלו תשפ"ד
הפטרה: ועמי תלואים
ברכת הלבנה
יציאת השבת ר"ת 17:37
גיליון 841

מניסת השבת:

16:05

ירושלים: 16:00

עם ישראל באומות – "כְּשֹׁשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים"

הרב עמוס שושן - רב ישובי רכס פוריה

יעקב אבינו בורח מפני חותנו, לבן דולק אחריו ומשיגו, מומשש בכל כליו ומתגרה ביעקב. אז פותח יעקב בנאום המסכם עשרים שנים בביתו של לבן (בראשית לא, לז-מ) "מה פשעי מה חטאתי כי דלקת אחרי, כי מששת את כל כלי, מה מצאת מכל כלי ביתך שים כה נגד אחי ואחיד ויוכיחו בין שנינו... רחליך ועוידך לא שכלו ואילי צאנך לא אכלתי, טרפה לא הבאתי אליך אנכי אחטנה מידי תבקשנה, גנובתי יום וגנובתי לילה, הייתי ביום אכלני חורב וקרח בלילה ותדד שנתי מעיני". לעומת עבודתו המסורה של יעקב ללא לאות בחום הקיץ ובחורף הקר, ביום ובלילה, התמורה היתה דלה ובדרך של רמאות (שם, מא): "ותחלף את משכרתי עשרת מונים", ואין מונה פחות מעשרה, מכאן שלבן שינה את משכורתו של יעקב מאה פעמים! מנקודים לטלואים, מעקודים לברודים ...

הרבה פעמים אנו שומעים על עובדים המחבלים בנכסיו של בעל הבית שלהם וגורמים לו נזק, כנקמה על הרעה בתנאי העסקתם או פגיעה בזכויותיהם. לא כן יעקב אבינו, על אף שלבן מרמה אותו, יעקב ממשיך לעבוד כפועל נאמן. מהו הכוח המניע את יעקב להמשיך ולעבוד אצל לבן באמונה? מסתבר שכח האמת שבו, והידיעה שכך רוצה הקב"ה שהוא ינהג. זו כוחה של האמונה הגדולה! את כל אלו מצמצם יעקב למשפט אחד: "את עניי ואת יגיעי כפי ראה אלוקים ויוכח אמש". כל זה היה כדאי, כל שנות העבודה הקשות, הקור בלילות החורף והחום של ימי הקיץ, כל הצער היה שווה בשביל הגילוי הגדול, שאלוקים היועד כל נסתרות, מוקיר את מעשי ויוכח אמש. אשרי העושים מלאכתם אמונה ואשרי חלקם הצפון להם מאת הבורא.

כל אחד מאתנו עומד בניסיון במשך השנים, באופן פרטי במקום עבודתו או במקום לימודיו, או בעבודת ה' שלו ובתיקון מידותיו, ובאופן הלאומי של עם ישראל בין האומות. אף שאנו העם והצבא המוסרי בעולם דוקא אותנו מגנים. ובכן צריך לדעת יש מי שמכיר במאמץ ובהשקעה הגדולה – בורא עולם. לעתיד לבוא נוכל לקבל את היישר כוח הזה מבורא עולם בכבודו ובעצמו.

בהוצאת מכון "שערי תורה": פוריה-נוה עובד ד.ג. גליל תחתון 15210

שערי תורה וחסד ע"ר * כולל אברכים * שיעורי תורה * פרסומים תורניים * גמ"ח עזרה לנוקמים *
הדפסה: דפוס כנרת. עריכה: צ. שורץ. היה שותף. להעברת תרומות: בנק המזרחי סניף טבריה מספר חשבון: 123459

לימוד מהנהגת יעקב אבינו בבית לבן

יעקב שוהה בבית לבן תקופה ארוכה. באותו זמן הוא מתמודד עם בעיות לא פשוטות, אך דוקא אלו יעצבו את דמותו כאב האומה הישראלית.

בסתר כבולוי

כך צריך להרגיש כל אדם בעבודתו, גם אם אין בעל הבית מעריך את ישרותו ואת מעשיו, יש מי שמעריך, הפנס פתוח והיד רושמת. מי מעריך? בורא העולם, אמנם יעקב זכה להארה ולגילוי זה דרך התגלות ה' ללבן לילה קודם פגישתם, אך כל אחד מאתנו העומד בניסיון הקשה במשך השנים, אם זה במקום עבודתו, או במקום לימודיו, או בעבודת ה' שלו ובתיקון מידותיו, או בשאת סבלו מול בין זוגו, ידע יש מי שמכיר במאמץ ובהשקעה הגדולה – בורא עולם.

לעתיד לבוא יזכה האדם לקבל את היישר כוח הזה מבורא עולם בכבודו ובעצמו, אם לא בעולם הזה אז בודאי בעולם הבא.

עשרת מונים

"ותחלף את משכורתי עשרה מונים" (לא, מא). וברש"י – 'היית משנה תנאי שבינינו מנקוד לטלוא ומעקוד חם לברודים'. מסופר כי בזמנו של האלשיך הקדוש עת היה דורש בשבת על פרשת ויצא בעניין רמאות לבן שהחליף את משכורתו של יעקב עשרה מונים (ואין מונה פחות מעשרה פעמים). נכח באותה הדרשה גם האר"י הקדוש והיה מוחיך כל זמן הדרשה.

לאחר הדרשה שאל הרב האלשיך את האר"י הקדוש, מפני מה חייבת כל זמן הדרשה? אמר לו האר"י הקדוש: בזמן הדרשה שדרשת על אותם מאה פעמים בהם רימה והחליף לבן את משכורתו של יעקב אבינו, הורידו את לבן הארמי אל בית הכנסת, ועל כל הסבר רמאות שאמרת שרימה לבן את יעקב ופרטת אותם אחד לאחד היה לבן מהנהן בראשו ואומר: 'אכן כך עשיתי' והיה לו בזה בוש גדולה.

סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה

"ויחלום והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה" (כח, יב) – בבעל הטורים כתב: "סולם בגימטריא ממון ובגימטריא עוני, כי זה ישפיל וזה ירים". אכן, הממון הוא כמו סולם. אם משתמש אדם בממונו לקיום מצוות, צדקה וחסד, הרי הוא עולה ממדרגה למדרגה בסולם בבחינת 'זה ירים'. אך אם משתמש בכסף רק לצורכו או שאינו מוציאו כלל, הרי הוא בכלל זה ישפיל, וכמאמר החכם: "ראיתי כסף שמור לבעליו לרעתו".

סולם בגימטריא מאה שלושים ושש – וכן מניין צום, קול וממון. לרמז כי כל אחד מהדרכים הנ"ל היא סולם מוצב ארצה ובידו של כל אדם לעלות ולטפס על שלביו להגיע השמימה. וכמאמר רבותנו: "תפילה (קול) ותשובה (צום) וצדקה (ממון) – מעבירין את רוע הגזירה". והרי הם בבחינת סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה.

אבינו מלכנו לימי המלחמה

לאחר חזרת הש"צ בשחרית ובמנחה יאמרו אבינו מלכנו בנוסח זה:

אבינו מלכנו חטאנו לפניך רחם עלינו:
 אבינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה:
 אבינו מלכנו עשה עמנו למען שמך:
 אבינו מלכנו בטל מעלינו כל גזרות קשות ורעות:
 אבינו מלכנו בטל מחשבות שונאיו:
 אבינו מלכנו הפך עצת אויביו:
 אבינו מלכנו בלה כל צר ומשטין מעלינו:
 אבינו מלכנו בלה דבר וחרב ורעה ורעב ושבי ובזה ומשחית ומגפה ויצר הרע
 וחולאים רעים מבני בריתך:
 אבינו מלכנו שלח רפואה שלמה לכל חולי עמך:
 אבינו מלכנו מנע מגפה מנחלתך:
 אבינו מלכנו זכור כי עפר אנחנו:
 אבינו מלכנו מחול וסלח לכל עונותינו:
 אבינו מלכנו קרע רוע גזר דיננו (כיון בשם קר"ע שט"ן): לא אומרים בשבת
 אבינו מלכנו מחוק ברחמיך הרבים כל שטרי חובותינו: לא אומרים בשבת
 אבינו מלכנו מחה ובעבר פשעינו מנגד עיניך: לא אומרים בשבת
 אבינו מלכנו זכרנו בספר חיים טובים:
 אבינו מלכנו זכרנו בספר צדיקים וחסידים:
 אבינו מלכנו זכרנו בספר ישרים ותמימים:
 אבינו מלכנו זכרנו בספר פרנסה וכלכלה טובה:
 אבינו מלכנו זכרנו בספר מחילה וסליחה ובפרה:
 אבינו מלכנו זכרנו בספר גאולה וישועה:
 אבינו מלכנו זכרנו בזכרון טוב מלפניך:
 אבינו מלכנו הצמח לנו ישועה בקרוב:
 אבינו מלכנו הרם קרן ישראל עמך:
 אבינו מלכנו והרם קרן משיחך:
 אבינו מלכנו חננו ועננו:
 אבינו מלכנו החזירנו בתשובה שלמה לפניך:
 אבינו מלכנו שמע קולנו חוס ורחם עלינו:
 אבינו מלכנו עשה למענך אם לא למעננו:
 אבינו מלכנו קבל ברחמים וברצון את תפלתנו:
 אבינו מלכנו אל תשיבנו ריקם מלפניך:

סדר הטבת חלום

החולם חלום ונפשו עגומה עליו, ילך לשלושה מאוהביו, ויאמרו לו את סדר הטבת החלום:
הוא אומר: חֲלֵמָא טַבָּא חֲזָאי. חֲלֵמָא טַבָּא חֲזָאי. חֲלֵמָא טַבָּא חֲזָאי.
והם עונים: חֲלֵמָא טַבָּא חֲזִיתָא. חֲלֵמָא טַבָּא חֲזִיתָא. חֲלֵמָא דִּידָךְ טַבָּא הוּא וטַבָּא לְהוּי.
וְחֲמֵנָא לְשׁוּיָה לְטַב. שְׁבַע זְמָנִין וְגִזְרוּן עָלֶיהָ מִן שְׁמֵינָא דִּי יְהוּי טַבָּא. טַבָּא הוּא וטַבָּא לְהוּי:

וְחֹזְרִים עַל כֵּךְ 7 פַּעַמִּים. אַחֵר כֵּךְ יֹאמְרוּ נֹסֵחַ זֶה לְהִיפֹךְ הַחֲלוּם:

החולם אומר: הפַּכְתָּ מִסְפְּדִי לְמַחֹל לִי פִּתְחַת שָׁקִי וְתֹאזְנִי שְׂמֻחָה:

והם עונים: אַז תִּשְׁמַח בַּתּוֹלָה בְּמַחֹל וּבַחֲרִים וְזָמִיִּים יַחְדָּו וְהַפְכָתִי אֶבְלָם לִשְׂשׂוֹן וּגְתֻמָּתִים וּשְׂמֻחָתִים מִיּוֹגָם: וְלֹא אָבָה ה' אֵל לִהְיוֹת לְשֹׁמֵעַ אֶל בְּלִעָם וַיַּפֵּךְ ה' אֵל לִהְיוֹת לֶדָּאת הַקִּלְלָה לְבָרֶכְהָ כִּי אֲהַבֶּה ה' אֵל לִהְיוֹת:

אחר כך יאמרו עוד נוסח זה של פדיון: החולם יאמר: פָּדָה בְּשָׁלוֹם נַפְשִׁי מִקֶּרֶב לִי כִּי בִרְבִים הָיוּ עֲמָדִי:

והם עוניים: וּפְדוּיֵי ה' יִשְׁבִּיחוּ וַיֵּבְאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה וּשְׂמֵחַת עוֹלָם עַל רֹאשֵׁם שֶׁשָּׁזוּן וּשְׂמֵחָה יִשְׁגּוּ וְנִסּוּ יִגְדּוּ וְאַנְחָה:

וַיֹּאמֶר הָעָם אֶל שְׂאוֹל הַיּוֹנָתָן יָמוּת אֲשֶׁר עָשָׂה הַיְשׁוּעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת בְּיִשְׂרָאֵל חֲלִילָה. חִי ה' אִם יִפֹּל

מִשְׁעֶרֶת רָאִשׁוֹ אֲרֻצָּה כִּי עִם אֲלֹהִים עֲשֵׂה הַיּוֹם הַזֶּה וַיִּפְדּוּ הָעַם אֶת יוֹנָתָן וְלֹא מָת:

ועוד יאמרו נוסח זה לשלום החולם:

הַחֹלִים יֹאמֶר: בּוֹרֵא נֵיב שְׁפָתַיִם שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק וּלְקָרֹב אָמַר ה' וּרְפָאֵתִיו:

והם עונים: ורוחם לְבָשָׁה אֶת עֲמֻשָּׁי רֹאשׁ הַשְּׁלִישִׁים לֶךְ דָּוִיד וְעַמּוּד בֶּן יִשְׂרָאֵל שְׁלוֹם שְׁלוֹם לֶךְ וּשְׁלוֹם לַעֲזָרָה כִּי

עֲזָרָה אֶלֶּהֶיךָ וַיִּקְבְּלֵם דָּוִיד וַיִּתֵּנֵם בְּרֹאשֵׁי הַגָּדוּד׃ וַאֲמַרְתָּם כֹּה לָחִי וַאֲתָה שָׁלוֹם וּבֵיתְךָ שָׁלוֹם וְכָל אֲשֶׁר לָךְ׃

שְׁלוֹם: פְּרוּךְ הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח בּוֹ וְהָיָה ה' מִבְּטָחוֹ: ה' עֲזָרָנוּ לְעֲמוֹ יִתֵּן ה' יִבְרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

החולם יאמר: ה' שִׁמְעָתִי שְׁמַעַךְ יִרְאֵתִי:

הם עונים 3 פעמים: ה' פעלך בקרב שנים חייהו בקרב שנים תודיע ברגז רחם תזפור:

והחולם יאמר: שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֵשָׁא עֵינֵי אֶל הַהָרִים מֵאֵין יֵבֹא עֲזָרִי. עֲזָרִי מֵעַם ה' עֲשֵׂה שְׁמִים וָאָרֶץ:

וְהֵם עֹנִים: אֵל יִתֵּן לְמוֹט רִגְלָךָ אֶל יָנוֹם שְׁמֶרְךָ:

והחולם אומר: הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שִׁמְרֵי יִשְׂרָאֵל:

והם עונים: ה' שִׁמְרֶךָ ה' צִלְךָ עַל יַד יְמִינֶךָ: יוֹמָם הַשָּׁמֶשׁ לֹא יַכְכָּה וּיְרַח בַּלַּיְלָה: ה' יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל רָע יִשְׁמֹר אֶת

נִפְשָׁךְ: ה' יִשְׁמַר צְאֲתְךָ וּבֹאֲךָ מִמֶּתָה וְעַד עוֹלָם:

וּמוֹסִיפִים וְאוֹמְרִים לוֹ: לֵךְ אֲכַל בְּשִׂמְחָה לְחֶמֶד וּשְׂתֵה בְּלֵב טוֹב יִינֶה כִּי כָבֵד רָצָה הָא' לְהִים אֶת מַעֲשֵׂיךְ:

לעילוי נשמת אמו"ר רבי יצחק שושן זצ"ל - נלב"ע יב' תמוז תשע"ז

למעוניינים להשתתף בהוצאת עלון זה נא לפנות לדוד: 0537788483

עלון זה מוקדש:

לחפזות: אברהם ציטרון, שרה בת שמחה, ציפורה ודודעזע לוי. ביבה אלימלך. עוז בן עישה, תקוה בת עזירה, אליהו בת ג'א, אסתר בת זרבה, מול בת עטילה, אברהם בן רחל, רחמים בן סולמנה, הראל בן אביגיל, אילנה בת סליחה, ישי ורחל לוי, חנה בת ודודה, עדן בן רחל, מיטל מוריה אדרי, יוסף בן מייכל, דוד ביטון מ"ו.

להחזרת נעדרי צה"ל ושבייו ובחס: אורון שאול, הדר גולדין, גיא חבר, רון ארד, יהודה כץ, צבי פלדמן. וכל החטופים בעזה!

לעילוי נשמות: הר"מ אלוהי, הרב אברהם צוקרמן, רבי מוסקוד מלול, רבי יצחק שושן, רבי יעקב שושן, יונה יונה, סופר נחום, יצחק דרעי, רבי אברהם בן שבאי אלעזר, מקסים חיים דרעי, מרדכי חנוך, ישראל אברהם נתן, שלמה בן מרים, יצחק ועזרם אטיאס, אורי מועלם, אלוהי טויטו, דוד נחשבת, מורי פולק, מרים קרושים, עמוס דמרי, רזי שלמה,

סימנאט משה דודד, יצחק זקן סולויק, מנח משה, אמנון נסים וסולויק, שושן, אלס מוביל, סידה שמעון, יפה גורי, וועה קלון, ללאה ימירון, סימי בת דבנ, ליטא שבת משה עטרי, תה יצחק, אסתר חדר, אסתר בת תורא, אליה בת פריחה, תורצה זינדון, אסתר וענבר סוזם, דינאל אלמולית, מנחם הלוי, דוד מוביל, מיכל עמר, אריה בן שמעון, ציונה בת דוד.

עצוק ולאח אסמרגו. אליהו אדרי. עזיזה עמוס. רות יעקב. חיה רחל לוי. יונה ויוסף שרעבי. מרים יהודה. שמואל למברגר. נעמיזה בת מג'ודה. ליאור רחמים. זק טל. עליזה מועלם. עליזה כהן. שרה אוליאיל. חד ופרחה כהן. שמעון בן רחל. אברהם אדרי. יוסף אלקובי. מיכאל ועקנין. חסיבה ששופטש. עישה דהן. ברכה סופר. כמיסה דידי.

רפי עשור, איתי זפרני, מעיין וסדר עשור, כמישה כדן, מרים בת רחל, נאור כדן, אילה שחר, אורטל מבורך, יעקב ושמחה אילוז, אורי יעקב אילוז הי"ד, יעקב בן פנחס ז"ל, וילנ'ה הנסיכים בשואה ובהם: אלכסנדר שנדור, שושנה רוזה, רפאל פרייז, ויצטליה צילה לבית משפחת ציטרון הי"ד.

למעוניינים להשתתף בהוצאת עלון זה נא לפנות לדוד: 0537788483

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה